

ความคิดเห็นของครูต่อสภาพปัญหาของการบริหารงบประมาณในศูนย์การศึกษาพิเศษ
กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ
กลุ่มเครือข่ายที่ 12 สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ธนิดา มีศรี*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อสภาพปัญหาของการบริหารงบประมาณในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 12 สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามเพศและประสบการณ์ทำงานในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 12 สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มแบบชั้นภูมิโดยการเทียบสัดส่วน และดำเนินการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 127 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .971 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของครูต่อสภาพปัญหาของการบริหารงบประมาณในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 12 สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และรายด้านพบว่า ด้านการจัดทำงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการติดตามประเมินผลอยู่ในระดับน้อย 2) ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาของการบริหารงบประมาณในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 12 สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน 3) ครูที่มีประสบการณ์ทำงานในศูนย์การศึกษาพิเศษต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาของการบริหารงบประมาณในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 12 สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ

ความคิดเห็น ครู การบริหารงบประมาณ

บทนำ

ตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กำหนดภารกิจในเรื่องงบประมาณไว้ในหมวด 8 ว่าให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณการเงิน และทรัพย์สินจากทุกส่วนของสังคมมาใช้ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนรายบุคคลให้แก่ผู้เรียนการศึกษาภาคบังคับ และการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่สถานศึกษาของรัฐ และเอกชนอย่างเท่าเทียมกัน และจัดสรรเงินเพิ่มเติมแก่ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ให้มีการจัดสรรงบดำเนินการ และงบลงทุน ให้แก่สถานศึกษาของรัฐโดยคำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาคทางการศึกษา และให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารงบประมาณ และทรัพยากรทางการศึกษาควบคู่กับระบบการบริหารการเงินและบัญชี ระบบตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่าย เพื่อความโปร่งใส และความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตามภารกิจดังกล่าว เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งจะเห็นว่าต่อไปสถานศึกษาจะมีอิสระในการบริหารงบประมาณ และทรัพยากรทางการศึกษา แต่เพื่อให้สามารถติดตาม และประเมินประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณ และให้สามารถตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณได้ จึงต้องมีการจัดทาระบบการบริหารการเงินและบัญชีที่มีประสิทธิภาพ และมีระบบตรวจสอบจากองค์กร หรือหน่วยงานจากภายในและภายนอก

จากผลการรายงานประจำปีของหน่วยตรวจสอบภายใน นิเทศ กำกับ ติดตามภายใน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ปี 2556 พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในการดำเนินงานงบประมาณไม่มาก การบริหารงบประมาณจะเป็นไปตามความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา เพราะเป็นผู้ที่มีอำนาจในการอนุมัติให้จ่ายเงินได้ โดยเฉพาะหมวดงบเงินอุดหนุน หมวดงบดำเนินงาน รายการค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ และหมวดงบลงทุน รายการครุภัณฑ์ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง ที่มีการจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปตามระเบียบพัสดุ แต่ไม่ครบทุกกระบวนการ และเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร วิธีการดำเนินการบริหารงบประมาณก็เปลี่ยนไปตามแนวคิดของผู้บริหารคนใหม่ ซึ่งผลที่ตามมาคือ ไม่สามารถรายงานโครงการที่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ มีการหลอมรวมโครงการในการรายงานผล ทำให้ยากต่อการตรวจสอบทางการเงิน และทางบัญชี ทำให้การใช้จ่ายเงินงบประมาณและการจัดสรรงบประมาณไม่ถูกต้องตามระเบียบ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขของการใช้เงินงบประมาณแต่ละประเภท

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูต่อสภาพปัญหาของการบริหารงบประมาณในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 12 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการพัฒนา และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการบริหาร

งบประมาณ เพื่อให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับการเป็นหน่วยเบิกจ่ายตรง และศักยภาพในด้านความพร้อมของการบริหารงบประมาณสำหรับศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 12 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูต่อสภาพปัญหาของการบริหารงบประมาณในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 12 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อสภาพปัญหาของการบริหารงบประมาณในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 12 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามเพศและประสบการณ์ทำงานในศูนย์การศึกษาพิเศษ

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 12 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 8 แห่ง รวมทั้งสิ้น 187 คน
 2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 12 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 127 คน โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิโดยการเทียบสัดส่วน
2. เนื้อหาที่ใช้ในงานวิจัย คือ ความคิดเห็นของครูต่อสภาพปัญหาของการบริหารงบประมาณในศูนย์การศึกษาพิเศษ 3 ด้าน คือ ด้านการจัดทำงบประมาณ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการติดตามประเมินผล

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 12 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 187 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ ได้จำนวน 127 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิโดยการเทียบสัดส่วน ประกอบด้วยครูในศูนย์การศึกษาพิเศษเพศหญิง จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 77.2 เพศชาย จำนวน 29 คน คิดเป็น

ร้อยละ 22.8 มีประสบการณ์ทำงานในศูนย์การศึกษาพิเศษ 6 - 9 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 33.1 มีประสบการณ์ทำงานในศูนย์การศึกษาพิเศษ 3 - 6 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 29.9 มีประสบการณ์ทำงานในศูนย์การศึกษาพิเศษ ต่ำกว่า 3 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 19.7 และมีประสบการณ์ทำงานในศูนย์การศึกษาพิเศษ 9 ปีขึ้นไป จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 17.3

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูต่อสภาพปัญหาของการบริหารงบประมาณในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 12 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบไปด้วย แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ถามเกี่ยวกับเพศ และประสบการณ์ในการทำงานในศูนย์การศึกษาพิเศษ แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อสภาพปัญหาของการบริหารงบประมาณในศูนย์การศึกษาพิเศษ 3 ด้าน จำนวน 40 ข้อ ได้แก่ ด้านการจัดทำงบประมาณ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการติดตามประเมินผล รวมไปถึงข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ โดยผู้เชี่ยวชาญ ค่าดัชนีสูงกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ หากค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .971 ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตัวเอง จำนวน 127 ฉบับ ประกอบด้วยระหว่างวันที่ 24 เมษายน – 5 พฤษภาคม 2560 และนัดวันและเวลาในการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง จนได้รับแบบสอบถามกลับคืน คิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทำการทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) กับตัวแปรเพศ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's Post hot Comparison) กับตัวแปรประสบการณ์ทำงานในศูนย์การศึกษาพิเศษ

ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของครูต่อสภาพปัญหาของการบริหารงบประมาณ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 12 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดทำ

งบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการติดตามประเมินผลอยู่ในระดับน้อย

2. ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาของการบริหารงบประมาณในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 12 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3. ครูที่มีประสบการณ์ทำงานในศูนย์การศึกษาพิเศษต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาของการบริหารงบประมาณในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 12 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวม และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อสภาพปัญหาของการบริหารงบประมาณในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 12 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูต่อสภาพปัญหาของการบริหารงบประมาณ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 12 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการจัดทำงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการติดตามประเมินผลอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องมาจาก ศูนย์การศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีการพัฒนาระบบการบริหารงบประมาณ โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี แผนการใช้จ่ายงบประมาณที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และแผนกลยุทธ์ของศูนย์การศึกษาพิเศษ รวมทั้งมีการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาพิเศษโดยต้นสังกัดปีการศึกษาละ 1 ครั้ง ทั้งนี้กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 12 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้มีโครงการอบรมให้ความรู้บุคลากรด้านการเงิน การบัญชี และการพัสดุ เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามระเบียบ และเป็นปัจจุบัน มีโครงการนิเทศ ติดตาม ผลการดำเนินงานด้านการเงิน การบัญชี และการพัสดุ ทุกสิ้นปีงบประมาณ เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงาน และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาด้านการปฏิบัติงาน ให้มีความถูกต้อง โปร่งใส และตรวจสอบได้ ดังที่ กรมสามัญศึกษา (2545) กล่าวว่า ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานเป็นระบบงบประมาณที่แสดงความ

เชื่อมโยงระหว่างงบประมาณซึ่งเป็นทรัพยากรที่ใช้ไปกับนักเรียน เป็นผลผลิต หรือผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขการบริหารจัดการจากความร่วมมือของ ครู – อาจารย์ และบุคลากรภายในโรงเรียน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการร่วมคิดร่วมทำร่วมรับผิดชอบ ให้บรรลุตามนโยบายที่เป็นเป้าหมายของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ทั้งนี้ การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุดนั้น ต้องใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด สอดคล้องกับนโยบาย และเป้าหมายของรัฐบาลด้วยเป็นสำคัญ เป็นการบริหารเชิงระบบ เพื่อใช้งบประมาณที่รัฐบาลจัดสรรตามค่าใช้จ่ายรายหัว โรงเรียนต้องมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม กำหนดเป้าหมาย จัดทำแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning) ในระยะเวลา 3 – 5 ปี มีการประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และสามารถตรวจสอบได้ และดังที่ปรีดา ศุภการกำจร, อัมเรศ เนตาสีทธิ์ และสุรพล บัวพิมพ์ (2558) กล่าวว่า ปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา คือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจ ความชำนาญด้านงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ การดำเนินงานไม่เป็นระบบ ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามขั้นตอน ระบบการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศไม่เป็นปัจจุบัน และงบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา สถานศึกษามีการหารายได้และให้บริการจากสินทรัพย์น้อย ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา คือ ประชุมชี้แจงหรืออบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับมาตรฐานการเงินทั้ง 7 ด้าน จัดทำคู่มือเพื่อเป็นแนวปฏิบัติ และระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วน แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา คือ กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน สร้างและพัฒนาเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนัก ให้เห็นความสำคัญของการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวงศ์ สารเถื่อนแก้ว (2556, หน้า 90) ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพปัญหาของการบริหารงบประมาณ ในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดน่าน พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาของการบริหารงบประมาณในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดน่าน โดยภาพรวมและรายด้านมีปัญหาในระดับน้อย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจมาภรณ์ พัฒนพงศา (2551) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 ปีงบประมาณ 2551 พร้อมทั้งปัญหา และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่ส่วนน้อยได้เสนอไว้คือ งบประมาณมาปลายปีเป็นส่วนใหญ่ งานไม่เป็นไปตามแผน ต้องเร่งเบิกจ่ายให้ทันและ

เป็นไปตามระเบียบ ขาดการประสานการดำเนินงาน การประเมินผลมีการปรับเปลี่ยนเนื้อหา และรูปแบบ ข้อมูลไม่ครอบคลุม ชัดเจน ส่งผลต่อการประเมินผลและปรับแผน ปรับงบประมาณให้สอดคล้อง

1.1 ด้านการจัดทำงบประมาณ ความคิดเห็นของครูต่อสภาพปัญหาของการบริหารงบประมาณในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 12 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการจัดทำงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ได้แก่ การดำเนินการตามปฏิทินงบประมาณของศูนย์การศึกษาพิเศษ การจัดทำปฏิทินงบประมาณของศูนย์การศึกษาพิเศษ และการจัดทำกรอบประมาณการรายรับ – รายจ่ายล่วงหน้า ระยะ 5 ปี ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้สนับสนุนให้บุคลากรทุกคนได้รับการพัฒนาอบรม ประชุม สัมมนาในเชิงปฏิบัติการบ่อยครั้ง มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เนื่องจากตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ กอปรกับบุคลากรในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษเป็นบุคลากรที่ผ่านกระบวนการอบรมเชิงปฏิบัติการในด้านการวางแผนงบประมาณ เพื่อให้มีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านการเป็นหน่วยเบิกจ่ายตรงจากกรมบัญชีกลาง ดังนั้น เมื่อบุคลากรที่เป็นผู้ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษาพิเศษมีความพร้อมในการดำเนินการตามแผนงาน กิจกรรม โครงการหลักของหน่วยงานต้นสังกัดแล้ว การขับเคลื่อนนโยบายหรือความพร้อมรับการพัฒนาระยะอำนาจจากหน่วยงานต้นสังกัดย่อมเป็นการง่ายต่อการบริหารงาน โครงการต่าง ๆ ที่มีความสอดคล้องกับการบริหารงบประมาณทุกด้านได้ ดังที่ พรจันท์ พรศักดิ์กุล (2550, หน้า 2)) กล่าวว่า ในขั้นของการจัดทำงบประมาณ มีกำหนดนโยบายงบประมาณ การทบทวนแผนกลยุทธ์ การจัดทำแผนปฏิบัติการ และการประมาณรายรับรายจ่าย ปัญหาที่พบคือ โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำแผนงบประมาณระยะปานกลาง และไม่ได้จัดทำปฏิทินกระบวนการงบประมาณ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมัย คัจฉะภา (2553) ได้ศึกษาการพัฒนาระบบบริหารงบประมาณของโรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานบริหารงบประมาณของโรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว และเสนอแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานบริหารงบประมาณของโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินงานบริหารงบประมาณของโรงเรียนบ้านใหม่หนองบัวโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ด้านการบริหารงบประมาณ ความคิดเห็นของครูต่อสภาพปัญหาของการบริหารงบประมาณในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 12 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการบริหารงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ได้แก่ การจัดทำเอกสารจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินตั้งแต่ 500,000 บาทขึ้นไปด้วยเงินงบประมาณหรือเงินนอกงบประมาณถูกต้องครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ควบคู่กับการบันทึกข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ e-GP การจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปตามงบประมาณ และแผนการใช้จ่ายเงินของศูนย์การศึกษาพิเศษ และการจัดทำเอกสารจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินตั้งแต่ 5,000 บาท ขึ้นไปด้วยเงินงบประมาณหรือเงินนอกงบประมาณถูกต้องครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ควบคู่กับการบันทึกข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ดังที่ ชัยสิทธิ์, (2544) กล่าวว่าการบริหารจัดการองค์กรให้ประสบผลสำเร็จต้องใช้ปัจจัยอย่างน้อย 4 อย่าง คือ ทรัพยากรบุคคล เงิน ทักษะการจัดการ และวัสดุ/ครุภัณฑ์ โดยเฉพาะวัสดุ/ครุภัณฑ์ จะต้องอาศัยการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้างที่ดี รวมถึงการบริหารจัดการกับพัสดุ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง ดังนั้น ระบบการจัดซื้อจัดจ้างจึงมีความสำคัญต่อองค์กรใน การที่จะบริหารจัดการใช้พัสดุ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรจันทร์ พรศักดิ์กุล (2550, หน้า 2)) กล่าวว่า ในขั้นของการบริหารงบประมาณ มีการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ มีการเปลี่ยนแปลงงบประมาณ และมีการจัดทำข้อตกลงผลการปฏิบัติงาน ปัญหาที่พบคือ ไม่มีเกณฑ์ที่ชัดเจนในการเปลี่ยนแปลงงบประมาณและไม่มีแรงจูงใจให้ทำตามข้อตกลงผลการปฏิบัติงาน

1.3 ด้านการติดตามประเมินผล ความคิดเห็นของครูต่อสภาพปัญหาของการบริหารงบประมาณในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 12 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการติดตามประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ได้แก่ การสรุปการใช้งบประมาณ เพื่อนำข้อมูลมาวางแผนดำเนินการในปีงบประมาณถัดไป การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี และการสร้างความตระหนัก สร้างความรู้ ความเข้าใจ และฝึกอบรมแก่บุคลากรเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณในศูนย์การศึกษาพิเศษ ดังที่ กรมสามัญศึกษา (2545) กล่าวว่า การรายงานทางการเงิน และผลการดำเนินงานเป็นมาตรการ

ในการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน และเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินงานของโรงเรียน เพราะจะแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของการปฏิบัติงานในแผนงาน โครงการ กิจกรรมของโรงเรียนตามที่โรงเรียนได้รับมอบหมายในการดำเนินงานตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โดยมุ่งเน้นผลผลิต และผลลัพธ์ที่ชัดเจน จึงต้องตรวจสอบจากผลการรายงานทางการเงิน และผลการดำเนินงานว่าบรรลุตามเป้าประสงค์หรือไม่ และเพียงใด สอดคล้องกับงานวิจัยของ จูริกันต์ กองคำ (2556) ได้ศึกษาการดำเนินการบริหารงบประมาณสถานศึกษาในเครือข่ายสายเหนือสัมพันธ์ เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินการบริหารงบประมาณ ปัญหา และแนวทางแก้ปัญหา การบริหารงบประมาณตามกระบวนการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายสายเหนือสัมพันธ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 พบปัญหาด้านการดำเนินงาน คือปัญหาการคำนวณต้นทุนผลผลิต การรายงานทางการเงิน และผลการดำเนินงาน การตรวจสอบภายใน เนื่องจากบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติ อีกทั้งยังขาดความชำนาญด้านการบัญชี ข้อเสนอแนะคือ ควรมีการจัดฝึกอบรมโดยหน่วยเหนือให้กับบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านการบริหารงบประมาณ ควรจัดหาเอกสาร คู่มือ รวมถึงแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องเกี่ยวกับระบบงบประมาณที่มีรายละเอียดถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ และสามารถนำไปปฏิบัติได้ และหน่วยเหนือควรกำหนดรูปแบบวิธีการในการจัดทำคำของบประมาณที่ชัดเจน ง่ายต่อการปฏิบัติ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาของการบริหารงบประมาณในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 12 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้เนื่องมาจากครูผู้ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษาพิเศษได้รับการพัฒนา ฝึกอบรม สัมมนาในเรื่องการบริหารงบประมาณ การจัดทำแผนงานและงบประมาณ และได้รับการฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและเท่าเทียมกันในเรื่องเพศไม่แบ่งระดับหรือความสำคัญระหว่างเพศชายและเพศหญิง แต่คำนึงถึงความรู้ความสามารถของบุคลากรเป็นสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภางค์ สารเดือนแก้ว (2556, หน้า 98) ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพปัญหาของการบริหารงบประมาณ ในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดน่าน พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาของการบริหาร

งบประมาณในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารการศึกษาศึกษาพิเศษ จังหวัดน่านในภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ทำงานในศูนย์การศึกษาศึกษาพิเศษต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาของการบริหารงบประมาณในศูนย์การศึกษาศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 12 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้ เนื่องจาก ศูนย์การศึกษาศึกษาพิเศษในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาศึกษาพิเศษได้สนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทั้งที่เป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมาก ยังต้องได้รับการพัฒนา ฝึกฝน ทบทวน ซักซ้อม เพื่อให้ได้รับการพัฒนา อบรม ประชุม สัมมนา ในเชิงปฏิบัติการ กอปรกับบุคลากรที่ยังขาดประสบการณ์ในการปฏิบัติงานก็คอยส่งเสริมสนับสนุนให้ได้รับการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งส่งเสริมให้บุคลากรได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น มีการอบรมเชิงปฏิบัติการในด้านการวางแผนงบประมาณ การบริหารทางการเงิน และการควบคุมงบประมาณทุกปีงบประมาณ เพื่อให้มีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านการเป็นหน่วยเบิกจ่ายตรงจากกรมบัญชีกลาง ท้นต่อการปรับเปลี่ยนวิธีการในทุกด้านของการบริหารงบประมาณ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรางค์ สารเดือนแก้ว (2556, หน้า 99) ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพปัญหาของการบริหารงบประมาณ ในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาศึกษาพิเศษ จังหวัดน่าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาของการบริหารงบประมาณ ในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารการศึกษาศึกษาพิเศษ จังหวัดน่านในภาพรวม และรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการจัดทำงบประมาณ ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และแผนกลยุทธ์ของศูนย์การศึกษาศึกษาพิเศษควรเน้นในเรื่องของการจัดทำปฏิทินการดำเนินงาน และการดำเนินการตามปฏิทินงบประมาณของศูนย์การศึกษาศึกษาพิเศษ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ สามารถติดตามตรวจสอบ และแก้ไขปัญหาได้ พร้อมทั้งเน้นในเรื่องการจัดทำกรอบประมาณการรายรับ – รายจ่ายล่วงหน้าระยะ 5 ปี เพื่อเป็นการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณล่วงหน้า

2. ด้านการบริหารงบประมาณ ควรมีการติดตามตรวจสอบการดำเนินการด้านการพัสดุ อย่างเคร่งครัด ให้มีการจัดซื้อจัดจ้างทุกวิธีด้วยเงินงบประมาณหรือเงินนอกงบประมาณถูกต้อง ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ควบคู่กับการบันทึกข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ e-GP และกำกับ ติดตาม การจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามงบประมาณ และแผนการใช้จ่ายเงินของของศูนย์การศึกษาพิเศษ

3. ด้านการติดตามประเมินผล ควรเน้นในเรื่องการสรุปการใช้งบประมาณตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี เพื่อนำข้อมูลมาวางแผนดำเนินการในปีงบประมาณถัดไป รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และ สร้างความตระหนัก สร้างความรู้ ความเข้าใจ และฝึกอบรมแก่บุคลากรเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณในศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อให้ บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารงบประมาณ เกิดความตระหนักในการใช้ งบประมาณอย่างประหยัด และคุ้มค่า

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาสภาพปัญหา การบริหารงบประมาณของศูนย์การศึกษาพิเศษทุกแห่ง สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาควรเป็นผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่ม บริหารแผนงานและงบประมาณ และครูที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการจัดทำแผนงานและงบประมาณของ ศูนย์การศึกษาพิเศษโดยตรง
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบถึงปัญหาการบริหารงบประมาณของศูนย์การศึกษาพิเศษ กับ โรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. (2539). เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2539. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ชัยสิทธิ์ เถлимประเสริฐ. (2544). มาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 Hurdles กับการจัดทำ งบประมาณแบบใหม่. กรุงเทพฯ: บริษัทธีระฟิล์มและโซเท็กจำกัด.

- ชัยสิทธิ์ เถลิงประเสริฐ. (2546). *ความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐในการบริหารจัดการระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ชาติ*. กรุงเทพฯ: ธนรัชการพิมพ์
- จิรกานต์ กองคำ. (2556). *การดำเนินการบริหารงบประมาณสถานศึกษาในเครือข่ายสายเหนือสัมพันธ์ เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามะฮ่องสอน เขต 1; (อัคราเนนา)*
- บัณฑิตาภรณ์ ศรีคำภา. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.*
- เบญจมาภรณ์ พัฒนพงศา. (2551). *การปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4; (อัคราเนนา)*
- ปาริตา สุภการกำจร, อัมเรศ เนตาสีท และสุรพล บัวพิมพ์. (2558). *การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 58(2).*
- พรจันทร์ พรศักดิ์กุล. (2550). *รูปแบบกระบวนการงบประมาณของโรงเรียนที่บริหารงบประมาณแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- ภาวิดา ธาราศิริสุทธิ และศิริพงษ์ เสาภายน. (2559). *การศึกษาอิสระ Independent Studies*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ 9. บริษัท มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ จำกัด.
- วาริ ถิริจิต. (2545). *การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพงษ์ เสาภายน. (2558). *หลักการและกระบวนการบริหารการศึกษา ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ครั้งที่ 3. บริษัท มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ จำกัด.
- สมัย คำจะภา. (2553). *การพัฒนาระบบบริหารงบประมาณของโรงเรียนบ้านใหม่หนองบัวอำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่; (อัคราเนนา)*
- สุรางค์ สารเถื่อนแก้ว. (2556). *ความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพปัญหาของการบริหารงบประมาณในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดน่าน; (อัคราเนนา)*
- อานวย ทองโปรง. (2557). *การบริหารงบประมาณการเงินและการบริหารทั่วไป*. กรุงเทพฯ: บริษัท มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ จำกัด.